

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 27 de novembre del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sr. Carles CRUZ MORATONES, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Prèvia petició de citació del 13-04-2015, per escrit del 30-10-2015, la representació processal del Sr. P.J.A.J. va presentar demanda en reclamació de quantitat per defectes d'obra contra la societat XXX SL, sol·licitant la seva condemna a pagar-li l'import de 15.365,71.euros en rescabament dels perjudicis soferts per raó dels fets exposats en la demanda, més els interessos legals a partir del dia 3 de setembre de 2014 i subsidiàriament a partir de la data de cada una de les transferències i més subsidiàriament encara a partir de la data de contesta a la demanda, així com la totalitat de les costes del litigi, amb expressa inclusió dins de les mateixes dels honoraris d'advocat, de procurador i de perit si s'escau.

II.- Per escrit del 11-12-2015, la representació processal de la societat XXX, SLU, es vas oposar a la demanda formulant una excepció peremptòria de cosa jutjada material i, subsidiàriament sobre el fons, sol·licitant la seva íntegra desestimació, en els dos casos amb imposició de les costes a la part agent.

III.- Les parts van replicar i duplicar, mantenint les seves pretensions respectives i oposant-se l'agent a l'excepció peremptòria de cosa jutjada.

Després de la pràctica de les proves, cada part va presentar degudament el seu escrit de conclusions.

IV.- En data 13-03-2018, l'Hble. Tribunal de Batlles, secció civil, va decidir :

“ PRIMER.- Desestimar la demanda presentada per part del Sr. P.J.A.J. contra la societat XXX SL.

SEGON.- Condemnar en costes a l'agent incloses les derivades de la intervenció d'advocat, procurador.”

V.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal del Sr. P.J.

Demana la seva revocació íntegra i que es dictes una estimant la seva petició inicial, amb imposició de les costes judicials d'ambdues instàncies.

La representació processal de la societat XXX, SLU demana la seva confirmació amb imposició a l'adversa de les costes de segona instància.

VI.- Per Aute d'aquesta Sala de data 06-09-2018, es va decidir no donar lloc a les pretensions probatòries adduïdes per la representació processal de la part apel·lada en el seu escrit de contesta al greuges d'apel·lació.

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sr. Vincent ANIÈRE.

FONAMENTS DE DRET

I.- Ha quedat establert que segons pressupost del 22-01-2007, el Sr. J. va encomanar a la societat XXX, SL, la construcció d'una piscina interior en el Xalet de la seva propietat.

En data 09-10-2008, la societat XXX, SL, va formular demanda envers el Sr. J., en virtut de la qual sol·licitava la condemna del mateix al pagament de l'import de 15.164,88.-euros, derivats de les factures pendents de pagament pel subministre de material i l'obra consistent en la instal·lació de la referida piscina.

Del seu costat, el Sr. P.J. va formular demanda envers la societat XXX,SL, en data 13-02-2009, sol·licitant la seva condemna a l'abonament de la reparació d'uns danys i, subsidiàriament, la condemna a reparar els danys produïts, tractant-se de danys conseqüència dels defectes en l'execució de la instal·lació de la referida piscina, de manera que no s'havia pagat un import aproximat als 15.000.-euros.

Els dos procediments es van acumular i la causa es va acabar amb la sentència ferma del Tribunal de Batlles del 24-02-2014, la qual després d'haver estimat en part cada demanda i efectuar una compensació entre els diferents conceptes deguts, va condemnar al Sr. J. a pagar l'import de 3.320,12.-euros.

Una mica més d'un any més tard, el Sr. J. va iniciar el present procediment.

El tribunal ha estimat l'excepció de cosa jutjada aixecada per la defenent ja que ha considerat que la primera causa havia tractat, entre d'altres, de la problemàtica relacionada amb la fuga d'aigua quan en el present procediment es demanava el rescabament de l'import satisfet a resultes de les reparacions realitzades en aquella mateixa piscina a raó dels defectes constructius imputats a XXX, i que per tant, les qüestions ara tractades ja foren deduïdes en aquell primer procés, o s'hi haurien d'haver deduït, no aportant-se ara nous elements fàctics que no haguessin pogut

ser aleshores presos en consideració, la cosa jutjada desplegant els seus efectes tant a lo plantejat com a lo que es podria haver plantejat i impedit tractar arguments que ja podrien haver estat formulats en la primera demanda.

Així, el tribunal d'instància va concloure que es tractava del mateix substrat fàctic, que conflüen subjectes, objecte i causa de demanar, i que la sentència del 2014 havia preclos la possibilitat de deduir novament la pretensió ara plantejada.

II.- La part recurrent s'alça en contra l'estimació de l'excepció de cosa jutjada tota vegada que considera que és de forma totalment desencertada que el tribunal ha considerat que els fets d'autes ja foren objecte de resolució en els autes civils 0421-4/2008 i que la problemàtica en aquella causa, entre altres, fou precisar la existència, causa o origen així com el cost de reparació per eliminar de forma definitiva la fuga de la piscina.

Argumenta que en termes de construcció, dubta molt que quelcom sigui definitiu i que cap reparació pot esser definitiva ; que és totalment absurd i inversemblant establir que les qüestions ara aquí tractades podien haver estat deduïdes en els autes 0421-4/2008 i que no és possible deduir cinc anys abans una fuga d'aigua ocorreguda l'any 2013 ; que la reparació efectuada per P.R. arran de la fuga del juliol del 2013 no fou objecte de litigi en els autes 0421-4/2008, ni tampoc es podria haver previst ni formulat en la primera demanda, i que es tracta de fets diferents i produïts en temps diferents i molt posteriors puix és només en juny del 2014 que un arquitecte va poder observar una important pèrdua d'aigua de la piscina per l'aparició d'una fissura.

III.- S'ha de recordar que per admetre que la força de cosa jutjada d'una decisió exclou tot procés posterior, es necessita constatar la triple identitat, subjectiva (els processos s'han de dur a terme entre les mateixes parts en la mateixa qualitat però poc importa la posició processal de demandant o defenent que ostenten en els procediments respectius), objectiva (les pretensions que formen l'objecte de cada procés han ser

idèntiques) i de *causa petendi* (el fonament fàctic i jurídic de les accions entaulades ha de ser el mateix).

Vam recordar en varies ocasions que l'excepció de cosa jutjada té dos aspectes, un és negatiu puix impedeix que un mateix procés es torni a seguir entre unes mateixes parts, i l'altre és positiu o prejudicial, fent que el contingut de la sentència ferma vincula als tribunals que coneixen de plets posteriors respecte dels que el primer resulta prejudicial, de manera que han d'adoptar aquell contingut com a fet no qüestionable a l'hora de dictar sentència.

Recentment, vam sintetitzar i precisar que (TSJC 190/17 del 27-3-2018):

“Pel que fa a l'excepció de cosa jutjada, cal posar de relleu que la cosa jutjada fa referència al cúmul d'efectes processals que produeix un judici finalitzat per sentència ferma, dirigits a garantir que l'objecte litigiós es manté definitivament resolt en els termes establerts a l'esmentada sentència. En efecte, el procés no pot tenir una duració il·limitada, sinó que arriba un moment en el que una elemental exigència de seguretat jurídica exigeix que finalitzi amb una resolució que resolgui el conflicte jurídic plantejat al tribunal, de manera que aquest passi a ser cosa jutjada. Així doncs, una vegada aquesta resolució ha adquirit fermesa, la cosa jutjada compleix la funció de garantir, de cara al futur, la intangibilitat i el respecte de la solució assolida, per la qual cosa aquesta institució processal protegeix, en definitiva, l'eficàcia de la sentència ferma. Aquesta institució processal genera dos blocs d'efectes: una eficàcia ad intra, en el propi litigi finalitzat, i una eficàcia ad extra, en processos posteriors. Efectivament, per una banda, la cosa jutjada posa punt final al procés que la genera, evitant la seva continuació en la mateixa o diferents instàncies o graus de jurisdicció. Aquest efecte, que s'aconsegueix mitjançant la fermesa de la sentència anteriorment al·ludida, es denomina cosa jutjada formal. Per altra banda, la cosa jutjada manifesta la seva eficàcia en processos pendents amb posterioritat a la data de la fermesa de la sentència, bé excloent-los si són idèntics, bé determinant algun dels elements que fonamenten o prejudgen la sentència que s'ha de dictar en els mateixos si són connexes.

Així doncs, podem concloure que la finalitat de la cosa jutjada és la protecció de la seguretat jurídica. Allò que ja s'ha discutit i jutjat una vegada no pot tornar a ser-ho en un altre procediment.”

En el present cas, la identitat subjectiva és evident i no es qüestiona.

Referint-nos al plantejament del tribunal d'instància, hem de dir que és cert que, pel que fa a la causa, i en la concepció més moderna, l'autoritat de cosa jutjada ve vinculada no només als punts ja sotmesos al jutge de manera expressa sinó també a tots aquells que les parts haurien pogut al·legar i fer jutjar, essent obligades aquestes darreres a al·legar tots els fets i tots els mitjans de dret susceptibles de fonamentar la seva demanda.

En aquest sentit, vam poder jutjar recentment que :

“D'altra banda, s'ha de fer una precisió important al respecte de la causa petendi. És que, als efectes de cosa jutjada, no només s'han de considerar els fets i fonaments jurídics ja al·legats i jutjats, sinó també els que s'haguessin pogut al·legar en el primer procediment, i que pertany a la part defenent introduir ja en aquesta primera instància tots els mitjans de dret que considerava com de natura a justificar el rebuig o la paralització de les pretensions de l'agent.” (STSJC 122/18 del 24-07-2018).

Dit això, la cosa jutjada no es pot invocar si la causa de demanar ha aparegut amb posterioritat a la primera resolució.

A més a més, pel que fa a l'objecte, que hem definit anteriorment com les pretensions que formen l'objecte del procés, no es tracta del mateix quan elements posteriors venen a modificar la situació ja jutjada, i aleshores s'ha de tenir en compte que el primer jutge només havia estatut en funció dels elements existent al dia de la seva resolució.

IV.- Per tant, *“s'ha d'analitzar la veritable natura de la pretensió esgrimida”* (TSJC 224/12) i en el nostre cas, els elements determinants que s'han de tenir en compte són d'una part que, en els Autes acumulats 0421-4/2008, la demanda del Sr. J. era de condemnar a la societat XXX l'import (a determinar mitjançant pericial) corresponent a la reparació de la fuita apareguda l'any 2008 i el rescabament del cost del reomplert, i subsidiàriament, la reparació per dita societat dels defectes. La defenent va contestar essencialment que havia lliurat la piscina en bon estat de funcionament i que no se li podia imputar cap fuita. Les pericials realitzades l'any 2009 i l'any 2010 han determinat que sí que existia una fuita i que la mateixa no provenia de les obres al cobertor com el demandant ho havia imaginat sinó del desguàs (o presa) del fons que havia estat mal executat per XXX *i que no existia cap altra fuita.*

La sentència del Tribunal de Batlles del 24-02-2014 va reconèixer l'existència d'aquesta fuita i la responsabilitat de XXX en la mateixa, deduint l'import de 2.168,76.-euros en concepte de consum d'aigua dels imports deguts pel Sr. J.

D'altra banda, en els presents Autes, la demanda del Sr. J. és que es condemni a la societat XXX a pagar l'import corresponent a la refecció del vas de la piscina i a la pèrdua d'un mes de lloguer condonat al llogater, arran d'una fuita provocada per una fissura constatada pel mateix llogater

posteriorment al 05-04-2013 en el ciment al lloc on XXX havia trencat la gunita quan havia instal·lat el cobertor automàtic.

Així les coses, si bé constatem que en 2009 el Sr. J. ja imaginava que la fuga constatada aleshores podia tenir la seva origen en la modificació aportada en la gunita per instal·lar el cobertor (foli 14 dels autes 0600-5/2008) i que també va existir un punt de discrepància entre les parts sobre el treball realitzat en relació a la instal·lació del cobertor, no obstant això, apareix que la fuga que s'invoca ara és una altra que la fou objecte de debat durant el primer procediment i que fou analitzada i, pel que sembla, reparada, és a dir la fuga al nivell del desguàs del fons.

El fet que, en el primer procediment, les pericials han conclòs que no existia cap altra fuga no impedeix l'aparició, posteriorment a les seves constatacions, d'una nova fuga amb un origen diferent.

Difícilment es podia preveure o deduir dels elements anteriors l'aparició d'aquesta nova invocada fuga, i no es pot compartir l'afirmació del tribunal que no s'han aportat nous elements fàctics que no haguessin pogut ser presos en compte en consideració en el primer procediment quan dit procediment es va seguir en base a una demanda presentada al 2009 i que la fuga ara objecte de debat s'hauria constatat posteriorment al mes d'abril del 2013.

Per consegüent, malgrat es tracta de les mateixes parts, de la mateixa piscina i que el demandant vol ara com ho volia en l'anterior procediment obtenir que es reconeixes la responsabilitat del constructor de la piscina i la reparació del seu perjudici provocat per una fuga (el que el tribunal ha qualificat com a "*l'essència de l'objecte d'ambdós litigis*"), el cert és que no es tracta de la mateixa fuga, i per tant no es tracta del mateix dany ni dels mateixos perjudicis.

Poc importa que el perit ara designat indica que no li és possible assegurar la causa real de la pèrdua d'aigua ja que això concerneix el fons i la prova de les al·legacions del demandant, problemàtica que el tribunal d'instància haurà de resoldre un cop examinat la pretensió que es

presenta en la nova demanda i que no queda afectada per la cosa jutjada al 2014.

En aquestes condicions, manquen a la vegada la identitat d'objecte i la identitat dels fonaments fàctics i jurídics de les accions entaulades, i no podia el tribunal donar lloc a l'excepció de cosa jutjada.

V.- De conformitat amb la Doctrina establerta en l'Aute de 27-6-16 (ATJC 486/15), hem de retornar les actuacions a la Batllia a fi que procedeixi a dictar nova sentència, entrant en el fons de l'assumpte.

VI.- L'èxit del recurs s'ha de traduir, en matèria de costes processals, en la no imposició de les costes d'aquesta alçada (arg. Novel·la 82, cap. X).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs interposat per la representació del Sr. P.J. contra la sentència de l'Hble Tribunal de Batlle de data 13-03-2018 que revoquem íntegrament en el sentit de desestimar l'excepció de cosa jutjada i a fi que l'Hble. Tribunal en dicti una altra entrant en el fons de l'assumpte.

NO EFECTUAR cap pronunciament en relació a les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-